

склакъ рече на село де ки попок а село кокладиса попоке рекоха бежаха на манастиръ. Склакъ провади колъчине и на манастиръ за попоке а попоке тамъ не беѣа, нѣ токо монах и ерѣмонах герѣкасе и монах анастасе и монах богослов и монах стефанъ та калѣгере изенѣа и монахъ пленниѣхъ. Тако да знаете братіе послѣтъ коѣ доѣдете коги чѣете склакъ де їде а кѣе далече да бегате ѿ сѣана склака ѿти цю съпровожднае страхъ тна брата.

УХ УХ УКАНИИ ГРѢШНИИ КЪ ЛЕТО ХЗРА [1623] ПРИ МИТРОПОЛИТА ТРЪНОВСКИГО ГАКРИЛА. [Să se știe cînd a trimis împăratul Mehmet pe Slav cel Puternic¹, și a venit în satul Măgliș, luna ianuarie, 13 zile. Și au luat din Măgliș 93 de ienicerăși¹, (sic!). Iar Slav zise către sat: «unde vă sînt popii? «Iar satul a pîrit pe popi, ziseră: «au fugit la minăstire». Slav a trimise 8 poterași la minăstire după popi, dar popii nu erau acolo, ci numai monahul și eromonah Ghervasie, monahul Anastasie și monahul Bogoslov și monahul Ștefan. Și pe călugări i-au omorit iar pe monah l-au luat ostatec. Așa să știți, fraților, care veți veni după «noi» cînd veți auzi unde vine Slav, iar voi departe să fugiți de Slav cel Puternic, pentru căci că au băgat frica în oameni acești frați.

Oh, oh, amăriții păcătoși, în anul 7131 [1623] în timpul Mitropolitului Gavrilă al Tirnovului.]

Alte două însemnări, una pe p. 254^r (sub însemnarea lui Radu) și alta pe p. 256^v, se referă la evenimente din istoria Imperiului turcesc:

1. ДА СЕ ЗНАЕ КОГА Е ХОДНАКЪ ЦРЬ ТУРСКИ ДА БНѢ ОУРТАМА ЧАРЬ КЪ ЛѢТО ХЗРЕК [1684] КЪ ТШЬ КРКМЕ КШЕ КЪРЛО СОУША АМИНЬ. [Să se știe cînd a mers împăratul turc să bată pe împăratul Urtam, în anul 7192 [1684]; în vremea asta a fost tare secetă. Amin.]

2. ДА СЕ ЗНАЕ КОГДА СЕ ПРОМНИИ ЦРЬ ТУРСКЫ СОУТАНЪ МѢХМѢТЬ И СТАНА СОУТАНЪ СЮЛЮМАН КЪ ЛѢТО ХЗРЗ [1689] А ѿ РОЖ ХВА ХАХИИ [1688] ТОГА БѢХМЕ НА ШЫ ЧРКЕНО. [Să se știe cînd s-a schimbat împăratul turc, sultanul Mehmet, și a devenit sultan Siuluman, în anul 7197 [1689], iar de la nașterea lui Hristos, 1688. Atunci eram în an bisect.]

Informații de domeniul istoriei se desprind și din însemnările lui Radu Grămăticul. La sfîrșitul amplei însemnări de pe pag. 253–254, el a ținut să menționeze că în anul realizării manuscrisului, 1572, în Imperiul turcesc era sultan Selim, iar în Țara Românească era domn Alexandru Voevod. Acest Alexandru, fiul lui Alexandru (cum se arată la începutul însemnării) este Alexandru al II-lea Mircea (14. VI. 1568–30. IV. 1574), despre care, în Epilogul la *Tetraevangelul* românesc din 1574, Radu Grămăticul spune:

«...аș fi dorit să alerg în Țara Românească, la Alexandru Vodă, dar mă temeam să nu mă prăpădescă...»²

Numele lui Alexandru Voevod mai apare și la începutul însemnării lui Radu, dar desigur, numai datorită uzanței de a se pune sub egida unui domn sau a unui mitropolit o asemenea carte bisericească. De altfel, în acest loc, Radu Grămăticul nu a făcut decât să copieze începutul Epilogului din *Tetraevangelul* slavonesc din 1512, schimbînd doar numele domnitorului³.

¹ N-am oprit asupra ipotezei că avem de a face cu un nume propriu. În acest sens poate fi menționată și informația verbală a prof. Damian P. Bogdan că în 1938 i-a fost prezentat la Academie un act de întărire dat de Matei Basarab lui Slav și fiilor lui.

² Vezi B. P. Hasdeu, *op. cit.*, p. 54.

³ Vezi și BRV, I, p. 17.